

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid
i.a. de Minister van Asiel en Migratie

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum
21 mei 2026

nota

Nader rapport wetsvoorstel intrekking
Nederlanderschap

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot permanentmaking van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid (artikel 14, vierde lid, Rijkswet op het Nederlanderschap). Het betreft een 'zwaar' dictum (dictum C). Daarom is nieuwe behandeling in de Rijksministerraad vereist.

2. Geadviseerd besluit

- instemmen met het aanbieden van het wetsvoorstel, de gewijzigde memorie van toelichting, en het nader rapport bij de RMR ten behoeve van indiening bij de Tweede Kamer en de Staten van de Caribische landen (bijlagen 1 t/m 3);
- ondertekenen van het aanbiedingsformulier voor de RMR (bijlage 4) en, na instemming van de RMR, het ondertekenen van het nader rapport en de gewijzigde memorie van toelichting;
- ondertekenen van een brief (bijlage 6) waarmee de Tweede Kamer wordt verzocht dit wetsvoorstel met voorrang te behandelen. Deze brief wordt verzonden zodra het wetsvoorstel is ingediend.

3. Kernpunten

Door een horizonbepaling vervalt de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap op 1 maart 2027. Het onderhavige wetsvoorstel strekt tot permanentmaking van deze bevoegdheid, ter uitvoering van het regeerakkoord.

De Afdeling advisering is kritisch over nut en noodzaak van de bevoegdheid. Het advies is inhoudelijk vergelijkbaar met de eerdere advisering van de Afdeling over deze bevoegdheid, ten tijde van de totstandkoming daarvan (in 2017) en bij de vorige verlenging (in 2022). Het advies heeft niet tot wijziging van het wetsvoorstel geleid.

De termijn voor parlementaire behandeling is krap: als het wetsvoorstel niet voor 1 maart 2027 in werking treedt vervalt de bevoegdheid. Daarom is het van belang dat het wetsvoorstel door de eerstvolgende RMR wordt behandeld. Ook wordt voorgesteld om de Tweede Kamer bij brief te vragen het wetsvoorstel voortvarend te behandelen.

Conform de recent overeengekomen portefeuillevverdeling tussen MJenV en MAenM worden dit wetsvoorstel en de bijbehorende stukken ondertekend door MJenV.

4. Toelichting

4.1. Samenvatting bevoegdheid

Artikel 14, vierde lid, RWN maakt het mogelijk het Nederlanderschap in te trekken van een persoon ouder dan achttien jaar, die zich buiten het Koninkrijk bevindt en

uit wiens gedragingen blijkt dat hij zich heeft aangesloten bij een organisatie die deelneemt aan een gewapend conflict en een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Voor deze intrekking is geen voorafgaande strafrechtelijke veroordeling vereist. De intrekking strekt ertoe legale terugkeer naar Nederland onmogelijk te maken en illegale terugkeer te bemoeilijken. Tegelijk met de intrekking wordt betrokkene daarom tot ongewenst vreemdeling verklaard.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
21 mei 2026

4.2. Verwerking advies Afdeling

De Afdeling wijst op de gevolgen van de intrekking van het Nederlanderschap voor strafrechtelijke vervolging, op het veranderde dreigingsbeeld en vraagt of andere maatregelen niet effectiever (kunnen) zijn. In het licht hiervan betwijfelt zij, net als in 2017 en 2022, de noodzaak van een permanente bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap. Hierop is geantwoord dat de intrekking ertoe strekt om legale terugkeer van uitreizigers onmogelijk te maken; dit doel kan niet middels enig bestaand (strafrechtelijk) middel worden bereikt. Dat de intrekking van het Nederlanderschap de strafrechtelijke vervolging bemoeilijkt is inherent aan deze bevoegdheid, en vereist dat het belang van de nationale veiligheid per geval wordt afgewogen tegen – onder meer – het belang van strafrechtelijke vervolging. Daarnaast is uiteengezet dat er nog steeds een dreiging uitgaat van terugkeerders als voor de strafrechtelijke route wordt gekozen.

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zijn niet inhoudelijk gewijzigd. Wel is de ondertekening van het wetsvoorstel aangepast aan de huidige portefeuillevverdeling, en zijn in de memorie van toelichting de passages over uitreizigers en het dreigingsbeeld geactualiseerd.

4.3. Voortvarend wetstraject

Omdat de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap op 1 maart 2027 van rechtswege vervalt, is het van belang dit wetstraject voortvarend te doorlopen. Als het wetsvoorstel niet voor die datum in werking treedt, vervalt de bevoegdheid.

Daarom wordt voorgesteld de Tweede Kamer te verzoeken dit wetsvoorstel met voorrang te behandelen. Een conceptbrief daartoe is bijgevoegd (bijlage 6) en wordt, zodra het wetsvoorstel bij de TK is ingediend, aan de Kamer gezonden.

4.4. Politieke context

- Het regeerakkoord vermeldt op p. 16: "Wie zich aansluit bij een terroristische organisatie verliest het Nederlanderschap als er sprake is van een dubbele nationaliteit. Daarom zetten we de Wet permanentmaking intrekking Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid door."
- Zowel bij de totstandkoming van de bevoegdheid in 2017 als bij de verlenging in 2022 was de politiek verdeeld. Stemverhouding TK in 2022:
 - Voor: ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, JA21, BBB, PVV, FvD, Fractie Den Haan en Groep Van Haga.
 - Tegen: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD en D66.
- Het wetsvoorstel uit 2022 strekte ook tot permanentmaking van de bevoegdheid. Met het amendement-Podt is dat gewijzigd, zodat de bevoegdheid in plaats daarvan met vijf jaar is verlengd.
- Het OM was in 2017 (bij de totstandkoming van de bevoegdheid) en in 2022 (bij de verlenging) zeer kritisch. Het OM stelde dat de intrekking van het Nederlanderschap de strafrechtelijke vervolging doorkruist omdat die strafvervolging in Nederland bemoeilijkt. In de huidige consultatiefase was het OM minder uitgesproken, en is 'louter' gevraagd om aandacht voor de gevolgen voor het strafproces bij elke intrekking van het Nederlanderschap.

4.5. Communicatie

DCOM is op de hoogte.

4.6. Bijlagen

1. Gewijzigd wetsvoorstel;
2. Gewijzigde memorie van toelichting;
3. Nader rapport;
4. Advies Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk
5. Aanbiedingsformulier RMR;
6. Brief Tweede Kamer.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
21 mei 2026